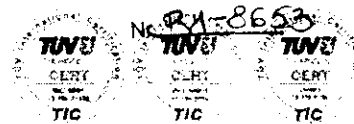

2014 -09- 09

ŠIAULIŲ
VANDENYS

Valstybinei kainų ir energetikos
kontrolės komisijai

2014 -09- 08 Nr. S-3670
2014 -08-18 Nr. R2-2075

DĖL GERIAMOJO VANDENS TIEKĖJŲ IR NUOTEKŲ TVARKYTOJŲ, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYTOJŲ APSKAITOS ATSKYRIMO, SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO IR SU APSKAITOS ATSKYRIMU BEI SU SĄNAUDŲ PASKIRSTYMU SUSIJUSIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠO PROJEKTO

Susipažinę su *Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu bei su sąnaudų paskirstymu susijusių reikalavimų aprašo* (toliau - Aprašas) projektu, siekiant tinkamai įgyvendinti naujus apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimus, manome, kad būtina atsižvelgti į tai, kad nuo 2015 m. sausio 1d. Lietuvoje įvedamas euras ir įmonėse, pagrindiniai darbai, susiję su valiutos keitimu (apskaitos sistemos parengimas perskaičiavimui į eurus, duomenų konvertavimas, apskaitos sistemos priežiūra ir konvertuotų duomenų tikrinimas ir pan.), bus atliekami būtent 2014 m. pabaigoje ir 2015 m. pradžioje. Aprašo įsigaliojimo data yra š.m. lapkričio 1 d., o vadovaujantis Aprašo 34 punktu, pasibaigus 2014 metams ne vėliau kaip iki 2015 m. gegužės 1 d. privalėsime parengti ir pateikti metinę atskaitomybę. Siekiant tinkamai suformuoti Reguliavimo apskaitos sistemą, parengti jos aprašą, įdiegti programinius pakeitimus ilgalaikio turto apskaitai pagal Komisijos nustatytas normas, būtina tinkamai tam pasirengti, todėl pateikti metinę atskaitomybę už praėjusius, 2014 metus, nebus įmanoma.

Dėl šių priežasčių įmonėms turėtų būti paskirtas protingas laiko tarpas pasirengimui, todėl **siūlome Apraše nurodyti, kad Geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, paviršinių nuotekų tvarkytojai privalo vadovautis šio Aprašo nuostatomis nuo 2016 m. sausio 1 d. teikdami metines atskaitomybes už pasibaigusius atskaitinius laikotarpius.**

Kadangi Aprašo projektas nurodo tik gaires, dalis reikalavimų, susijusių su apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu verslo vienetams, gali būti interpretuojami atskirų įmonių skirtingai, todėl manome, kad įmonėms, prieš pradėdant diegti Reguliavimo apskaitos sistemą, rengti laisvos formos aprašą, būtina parengti Geriamojo vandens tiekėjų ir nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktines rekomendacijas ir praktinį modelį bei organizuoti geriamojo vandens tiekėjams ir nuotekų tvarkytojams, paviršinių nuotekų tvarkytojams konsultacijas ir praktinius mokymus, susijusius su reguliavimo apskaitos atskyrimu ir tinkamu sąnaudų paskirstymu. Nesant šiuo metu parengtoms praktinėms Aprašo taikymo rekomendacijoms yra sudėtinga Aprašo projektui pateikti konkrečias pastabas ir pasiūlymus, todėl pateikiame bendrus pastebėjimus:

1. Išnagrinėjus Apraše nurodytas sąnaudų grupes, siūlome koreguoti pateiktų sąnaudų grupių pavadinimus, juos patikslinant ir įvardijant taip:

1.1. 18.4 punkte nurodytą sąnaudų grupę „*technologinių medžiagų įsigijimo sąnaudos*“ keisti į „*technologinių medžiagų sąnaudos*“ (medžiagų sąnaudos patiriamos ir registruojamos

savikainos sąskaitose jas sunaudojus, dokumentuojant pagal medžiagų nurašymo aktus, o ne pagal įsigijimo dokumentus - PVM sąskaitas faktūras);

1.2. 18.7.4 punkte ir 13 priede nurodytą sąnaudų grupę „einamojo remonto (medžiagų ir darbų) sąnaudos“ papildyti ir pavadinimą pakeisti į „remonto ir eksploatacinių medžiagų sąnaudos“

1.3. 18.8.7 punkte nurodytą sąnaudų grupę „teisinių paslaugų sąnaudos“ siūlytume papildyti ir pervadinti į „teisinių ir konsultacinių paslaugų sąnaudos“.

1.4. 18.8.9 punkte nurodytą sąnaudų grupę „apskaitos prietaisų metrologinės patikros paslaugų sąnaudos“ papildyti ir keisti į „apskaitos prietaisų keitimo ir metrologinės patikros paslaugų sąnaudos“.

1.5. 18.9 punkte nurodytą sąnaudų grupę „šilumos energijos sąnaudos“ (taip pat 11 priedo 1.6 eilutėje) keisti į „šildymo sąnaudos“ arba „šilumos sąnaudos“ kaip yra įvardintos šios sąnaudos 13 priede.

1.7. Aprašo 30 punkte nurodyta, kad „Ūkio subjektas Reguliavimo apskaitos sistemoje investicijų gražą turi išskirti kaip atskirą sąnaudų grupę“. Apraše nėra apibrėžta „investicijų gražos“ sąvoka, nėra aišku, kaip ji turėtų būti skaičiuojama (3 priedo 10 eilutė). Siūlytume Aprašą papildyti investicijų gražos (verslo vienetams ir paslaugoms) paskaičiavimo tvarka.

2. Atsižvelgiant į tai, kad tiek pačiame Apraše, tiek prie Aprašo pateikiamose priedų lentelėse yra prašoma informaciją pateikti ir verslo vienetams ir paslaugoms skirstyti tik ilgalaikį turtą, manome, kad:

2.1. 6 punkte apibrėžiant Apraše naudojamas sąvokas reikia patikslinti sąvoką „Apskaitos atskyrimas reguliavimo funkcijoms atlikti“ išdėstant taip:

„**Apskaitos atskyrimas reguliavimo funkcijoms atlikti** – Ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų, **ilgalaikio** turto priskyrimas verslo vienetams, juos prilyginant savarankiškiems subjektams.“

2.2. reikia patikslinti 15 punktą nurodant, kad „Ūkio subjektas **ilgalaikį** turtą turi paskirstyti tiesiogiai paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus, pagal tai, kurių paslaugų teikimui tas **ilgalaikis** turtas ataskaitiniu laikotarpiu yra naudojamas. Jeigu **ilgalaikio** turto negalima tiesiogiai priskirti konkrečioms paslaugoms, sudarančioms verslo vienetus, **ilgalaikis** turtas paskirstomas, naudojant atitinkamus **ilgalaikio** turto paskirstymo kriterijus ir laikantis Aprašo 9 punkte nurodytų principų“.

2.3. reikia patikslinti 32.2 -32.3, 32.5 ir 33 punktus, nurodant:

„32.2. Ūkio subjekto parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir **ilgalaikio** turto sąskaitų planas, leidžiantis Ūkio subjektui įgyvendinti Aprašo reikalavimus reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitos srityje;

32.3. **ilgalaikio** turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno paskirstymo kriterijaus ekonominė prasmė ir pagrindumas;

32.5. kita informacija, įrodanti, kad Ūkio subjekto suformuota Reguliavimo apskaitos sistema, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir **ilgalaikis** turtas, atitinka Aprašo reikalavimus.

33. Apie naudojamos Reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir **ilgalaikis** turtas, pakeitimus Ūkio subjektas privalo pranešti Reguliuojančiajai institucijai.“

2. Skirstant detaliam geriamojo vandens tiekimo (2 priedas 1.2 eil.) ir nuotekų tvarkymo veiklos (1.3 eil.) pajamas reikia naudoti tą patį skirstymo principą, t.y. nurodant arba tik pajamas iš vartotojų ir abonentų, arba pagal atskirus verslo vienetus sudarančias paslaugas (2 priede ir 3 priedai 9 eil.).
3. Siūlytume atsisakyti geriamojo vandens tiekimo verslo vienetė atskirai išskirtos paslaugos – „geriamojo vandens ruošimas“ (naikinti Aprašo 12.7.2.punktą, 3 priedo II.2 sk.), nes tokio

veiklos segmento sąnaudos sąlyginai mažos. Be to šiai veiklai nėra skaičiuojama (derinama su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija) atskira paslaugos kaina, todėl nebus galimybės apskaičiuoti šios paslaugos pajamų, todėl siūlome geriamojo vandens ruošimo paslaugos neišskirti vertinant sąnaudas, pajamas šią paslaugą priskiriant prie vandens gavybos paslaugos.

4. Nėra aišku, kaip ilgalaikio turto lentelėse turėtų būti rodomas nusidėvėjęs, išnuomotas turtas? Ar jis įtraukiamas prie turto įsigijimo vertės priskiriant tam tikrai turto grupei, ar turėtų būti nurodomas atskirose eilutėse („Nusidėvėjęs ilgalaikis turtas“, „Išnuomotas ilgalaikis turtas“), kurios nėra numatytos 6 priede pateikiamoje „Ataskaitinio laikotarpio turto duomenys“ lentelėje.
5. Manome kad nėra tikslinga skirstyti draudimo sąnaudų (11 priedo 1.3.3. eilutė, 13 priedo H. H1...H11 eilutės), kurios sudaro sąlyginai neženklią visų sąnaudų dalį, juo labiau, kad įmonės privalomai draudžiasi tik keliomis draudimo rūšimis, o kitos draudimo rūšys yra savanoriškos.
6. Aprašo 18.14.10. ir 27.2.5. punktuose išskirtos „Likviduoto, nurašyto, esančio atsargose, užkonservuoto ilgalaikio turto sąnaudos“. Siūlome šių punktų naują redakciją „Nuostoliai dėl ilgalaikio turto perleidimo ir likvidavimo, užkonservuoto ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos“. Nėra aišku, kas turi būti apskaityta sąnaudų grupėje: „Esančio atsargose ilgalaikio turto sąnaudos“?
7. Aprašo 20 punkte numatyta, kad ūkio subjektas, skaičiuodamas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, privalo taikyti Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį pagal Metodiką. Prašome paaiškinti kaip tai turi būti įgyvendinama praktiškai (vien mūsų bendrovėje yra apskaitoma per 38 tūkst. ilgalaikio turto vienetų), pateikiant išsamų ilgalaikio turto vieneto įsigijimo savikainos, nusidėvėjimo ir likutinės vertės dydžių (nurodant kokiai datai tai turime atlikti) perkėlimo iš finansinės apskaitos į Reguliavimo apskaitą bei tolimesnės jų apskaitos pavyzdį.
8. Aprašo 27.2.6. punkte prie nebūtinųjų sąnaudų nurodytos – „Nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudos“. Prašome paaiškinti, kokios tai sąnaudos?
9. Siūlome Aprašo 1 priedą „Ataskaitinio laikotarpio balansas“ papildyti balanso eilute „Kitas materialusis turtas“. Šiam straipsniui finansinėje apskaitoje priskiriami išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą. Balanso straipsnių grupavimas reguliavimo apskaitoje iš esmės turėtų atitikti balanso straipsnių grupavimą, numatytą 2-jame Verslo apskaitos standarte „Balansas“.
10. Aprašo 6 priede „Ataskaitinio laikotarpio turto duomenys“ K eilutėje prašoma išskirti Nebaigtos statybos, nenaudojamo, esančio atsargose turto vertę, tačiau atsargose esančio turto vertė yra apskaitoma Balanso B dalyje prie Trumpalaikio turto (1 priedo B dalies I.1.5 eilutėje), o ne Balanso A dalyje prie Ilgalaikio turto. Todėl nėra aišku, ar ilgalaikį turtą, esantį atsargose ir Balanse apskaitomą prie Trumpalaikio turto reikės 6 priede iškelti prie Ilgalaikio turto? Pažymėtina, kad šio priedo III dalies A eilutės paaiškinimai, to nereikalauja (pateikta nuoroda į 1 priedo „Ataskaitinio laikotarpio balansas“ A eilutę „Ilgalaikis turtas“, nurodanti, kad 6 priede „Ataskaitinio laikotarpio turto duomenys“ lentelės III dalies A eilutė „Ilgalaikio turto balansinė“ vertė turi sutapti su 1 priedo „Ataskaitinio laikotarpio balansas“ A eilute „Ilgalaikis turtas“. Be to 6 priedo III dalies K eilutėje pateiktuose paaiškinimuose yra nuoroda tik į 1 priedo II.1.8 eilutę- „Nebaigta statyba“. Manome, kad paaiškinimai turėtų būti papildyti nuoroda į 1 priedo II.1.9 eilutę – „Laikiniai nenaudojamas (užkonservuotas) turtas“ bei nuoroda į 1 priedo B dalies I.1.5 eilutę – „Ilgalaikis materialus turtas, skirtas parduoti“, tuomet būtų visiškai aišku, kad esančio atsargose ilgalaikio turto, skirto parduoti, vertę 6 priede privaloma perkelti prie Ilgalaikio turto ir atvaizduoti K eilutėje.
11. Reikia koreguoti Aprašo 12 punkto papunkčių (pradėta numeracija nuo 12.7, o ne nuo 12.1), 29-32 punktų numeraciją (nėra 28 punkto, kartojasi 31, 32 punktai).
12. Aprašo 34 punkte neįtrauktas 7 priedas „Reguliuojamo ilgalaikio turto įsigijimo vertės paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms“.

13. Pateikiamuose prie aprašo prieduose yra nemažai netikslumų, žymėjimo, pastabų/komentarų neatitikimų:

13.2. 2 priede „Ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaita“ II.1.5. eilutėje, detalizuojant sąnaudas turėtų būti nurodyta „Nuotekų transportavimo mobiliosiomis transporto priemonėmis sąnaudos“, bet ne „<...> pajamos“.

13.3. to paties priedo VII.2.1.3 eilutėje yra išskirtos Kitos (nereguliuojamos) veiklos sąnaudos „paviršinio vandens nuotekų tvarkymo sąnaudos“, kurių jau nebeturėtų būti, nes jos jau rodomos prie reguliuojamos veiklos.

13.4. 6 priedo „Ataskaitinio laikotarpio turto duomenys“ lentelėje neatitinka naudojamų sąvokų pavadinimai: nurodant ilgalaikio turto įsigijimo, balansines vertes, yra įvardijama nenaudojamo turto sąvoka (atitinkamai K eilutės), tačiau prie metinių reguliuojamo turto nusidėvėjimo sąnaudų prašoma nurodyti užkonservuoto turto nusidėvėjimą.

13.5. to paties priedo III dalies paaiškinimuose pateiktos nuorodos į 7 priedo *Reguliuojamo ilgalaikio turto įsigijimo vertės paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms* atitinkamas eilutes yra neteisingos, nes 6 priedo III dalyje yra pateikiama ilgalaikio turto *balansinė vertė*, o 7 priede reguliuojamo ilgalaikio turto *įsigijimo vertės* paskirstymas. Aprašo 6 priedo III dalies paaiškinimuose turėtų būti pateiktos nuorodos į 8 priedo „Reguliuojamo ilgalaikio turto balansinės vertės paskirstymas verslo vienetams ir paslaugoms“ atitinkamas eilutes.

Pagarbiai

Generalinis direktorius

Jonas Matkevičius